

Egy százalék

A DÉLMAGYARORSZÁG ÉS A DÉLVILÁG GAZDASÁGI MELLÉKLETE ■ SZERKESZTI: FEKETE KLÁRA

Beruházások Csongrád megyében: sikertörténet nélkül

Agysejtek pénzre váltva

A SOLE idén kétmilliárd forintos fejlesztést tervez.

Fotó: Karnok Csaba

Számtalanszor emlegetett tény: Csongrád megye és a régió egyike azon térségeknek, amelyek megfelelő iparszerkezet, termelés híján nem tudnak fejlődni. A gazdasági jövő képét a lassú lemaradás festi szürkére, s tovább árnyalja a helyzetet az is, hogy a növekedést garantáló beruházások mértéke országosan itt a legalacsonyabb. Nem bonyolult gazdasági összefüggés az, hogy minél több tőkét és beruházást vonz egy térség, annál gazdagabb, annál biztosabb a jövője.

Szépülnek a belvárosok, a régió települései sorra pályázzák és nyelik meg a fürdő- és egyéb felújítási projekteket, új otthonok, bérlakások nőnek ki a földből, s a laikus szemlélő számára úgy tűnik, lendületes a fejlődés. Persze ezek a komoly – zömében központi büdzséből kiemelt önkormányzati – beruházások szükségesek és fontosak, ám a gazdaságot aligha lendítik fel jelentősen. Ahhoz, hogy megértsük, mi számít beruházásnak, Klonkai László, a Központi Statisztikai Hivatal Csongrád megyei igazga-

tója nyújt némi szakmai, módszertani segítséget.

A gazdasági fejlődést a termelői beruházás generálja, ez pedig az iparban talál jó talajra. Ha tehát egy térség gazdasági potenciáljára vagyunk kíváncsiak, akkor azt az ipari termelés, a GDP, a beruházások – ezen belül is a vállalkozói, szabad, piaci tőkebefektetések – összessége tükrözi.

A megyei beruházások jelentős hányada Szegedre és kistérségére áramlott. Belőlük csaknem 50 százalékban az ipar részesedett, de áramlott pénz a feldolgozóiparba, ezen belül az élelmiszer-ágazatba (húsipar) és a vegyiparba (gumi-gyártás) is. Fejlesztések történtek még a gép- és kerámiaiparban, az energetikai vállalkozások körében, s a szállítás, posta területén, ám ezek volumenre nem nevezhető jelentőséggel bírnak, vagy kiugróan magasnak.

A dél-alföldi régió összes beruházásának teljesítményértéke az országos érték 6 százalékát teszi ki. Ha a beruházások egy lakosra jutó értékét vizsgáljuk, a számok azt mutatják: a három megyét felölölő dél-

alföldi régióban Csongrád megye dobogós. Nálunk egy lakosra több mint 124 ezer forintnyi beruházástérték jutott, szemben Bács-Kiskun 104 és Békés 97 ezer forinttal. A régióelső cím azonban kicsinyre zsugorodik, ha más térségek kimutatóival hasonlítjuk össze.

A közép-magyarországi régió ma is leköti az országos investíció közel felét, a Dunántúllal együtt pedig majd a háromnegyedét. A „maradékon” osztozik az ország keleti fele. Klonkai László ezt adatokkal támasztja alá: Közép-Magyarországra 2000-ben csaknem 782 milliárd forintnyi, a Dunántúltra több mint 630 milliárdnyi tőke áramlott az országos kétezzer milliárdnyi beruházástértékből. A beruházások volumenét tekintve érdemes összehasonlítani az egy főre jutó új tőkét és az investíciók összetételét mutató adatsorokat is. Eszerint míg nálunk egy lakosra a már említett 124 ezer forint jut, addig Győr-Ménfőcsanak és Vas megyében ez a szám 318 ezer, Vas megyében 265, Fejérben pedig 242 ezer forint. A szakember a beruházások eltérő nagy-

ságrendjére utalva kiemeli, hogy bár Komárom-Esztergom megye egy főre jutó GDP-je a csongrádié alatt van, azonban valószínű, hogy utolér, sőt egy-két éven belül leghagy minket e tekintetben.

További, említésre méltó, de szomorú gazdasági tény, hogy az iparilag fejlettebb nyugat-magyarországi térségben a beruházások értéke nagyságrendekkel magasabb, jóval több jut belőle ipari fejlesztésre, s kiemelkedik a külföldi érdekltségű beruházások aránya is. Miután ezeket a különbségeket döntően az ipar befolyásolja, aligha kell eszetelni térségünk jövőbeli gazdasági esélyeit. Klonkai László szerint talán az egyetlen tőkecsaló esélyünk a magasán képzett szakemberek kiemelkedő aránya. A szakember szerint ha már iparra nem is, de a kiemelkedő agyi kapacitásra lehet építeni. Szerencsés esetben, jó lobbizással ideletelezhetünk olyan termelőegységeket, amelyek támaszkodhatnak a magasán képzett orvosokra, gyógyszerészekre, kutatókra és más speciális tudású szakemberek szűkebb körére.

O. K. K.

A patikusokat és a Pilótát szeretjük

Nemrégiben látott napvilágot az az átfogó tanulmány, amely tizen-nyolc európai ország – köztük hazánk – lakosainak fogyasztói szokásait, márkahűségét, intézményekbe vetett hitét és a nemzetek magukról alkotott képét vizsgálta. Sommás eredmény szerint mi, magyarok becsüljük a gyógyszerészeket, kedvencünk a Pilóta keksz, hiszünk a házasság intézményében és mindezzel együtt túl komolyan vesszük az életet.

A Reader's Digest „Megbízható európai márkák” című felmérése során a kutatók csaknem negyven-ezer európai lakost faggattak szokásairól. A kutatás elsődleges célja volt megtudni, hogy harminc termék kategória márkái közül melyekben bíznak leginkább a megkérdezettek, s hogyan osztályozzák ezeket a termékeket ár-érték arány, megbízhatóság, imázs és fogyasztói igények szempontjából. A harminc termék kategóriából huszonegy volt közös, míg a további kilencet országspecifikusan határoztak meg.

Eszerint az európai összkép azt mutatja, hogy az emberek a legtöbb termékcsoporthoz, például a légitársaságokhoz, bankok, utazási irodák esetében sokkal jobban bíznak a hazai cégekben, mint a külföldiekben. A többi területen azonban a világmárkák sikerteljesen ellenállnak a földrajzi és kulturális határokat: Európában számos területen győztes márká lett a Nokia, a Sony, a Canon, a Colgate, az Ariel és az IBM. Magyarország ilyen szempontból európeán kívül tekintendő, hisz hasonlóan szerepelt. Nálunk a megbízhatóbb márkák sorrendje a következő: az autók közül az Opel vitte el a pálmát, a mobiltelefonoknál a Nokia nyert. Bankok és lakástakarék-pénztárak terén vezet az OTP, számítógépekkel az IBM-é a magyar fogyasztók bízalma.

Kedvenc mosóporunk az Ariel, bőrirunket legszívesebben Nivea termékkel ápoljuk, fájdalmainkat Algopyrinnel csillapítjuk, s ha háztartási kiegészítőt vásárolunk, akkor

a Moulinexet részesítjük előnyben. A hazánkra jellemző kategóriákban a Győri Kecs termékei bizonyultak a legkedveltebbnek, a magyarok kedvenc söre az Amstel, kávéja az Omnia, s ha „mobilizálni” kell, a Westel szolgáltatásait tartjuk a legmegbízhatóbbnak.

A márkák preferálása mellett az is kiderült a tanulmányból, hogy az európai polgárok miként vélekednek a különböző intézményrendszerekről, szakmákról, a kormányok politikájának egyes elemeiről, illetve milyen képet alkottak saját magukról. A kutatás szerint a legtöbb európai családközpontúnak, optimistának és aktívnek tartja magát. A franciák szerint az ő gondolkodásuk a legglobálisabb, a finnek tartják magukat a legtoleránsabb és legalkalmazkodóbb nemzetnek, a portugálok a családseretettel, a britek a hagyományörzésükkel, az oroszok a pesszimizmusukkal tűnnek ki a nemzetek közül.

Az „ön szerint melyek a legmegbízhatóbb intézmények” kérdésre a felmérésben résztvevő 18 országból 17-ben a házasságot nevezték meg, míg a finnek bízalma ki tudja, miért, a rádió iránt a legnagyobb. A házasság intézményét megbecsüli a magyar lakosság túlnyomó többsége, ám a válaszadók több mint fele nem nagyon hisz a nemzetközi szervezetekben, s a hazai rendőrséget csak honfitársaink negyven százaléka találta megbízhatónak. Ez utóbbi arány egyébként húsz százalékkal elmarad az európai átlagtól.

Ami pedig a szakmák presztízsét illeti, a kép a következő: 14 felsorolt szakmából az európaiak 89 százaléka a pilóták iránt viseltetik erős bizalommal, Magyarországon pedig a gyógyszerészek kerültek az első helyre. Tizenhárom országban az emberek 84 százaléka – nálunk ez 90 százalék – mondta azt, nem bízik a politikusokkal, őket követi az ingatlanügynökök iránti bizalmatlanság, majd az autókereskedelmi szakma alacsony elismertsége.

O. K. K.

Tavaly 28 ezer új lakás

Tavaly több mint 28 ezer lakás építése fejeződött be, és mintegy 48 ezer új lakás építésére kértek engedélyt, ami 7 százalékkal több mint egy évvel korábban – derül ki a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) kiadványából. 2001-ben 155 ezer építési engedély volt érvényben, ebből 5 ezer lakás építése megkezdődött, az év végén 110 ezer lakás építése nyílt át 2002-re, és 12 ezer volt az építési engedéllyel rendelkező, de még el nem kezdett építkezések száma. Az érvényben levő összes építési engedély 31 százalékát 2001-ben adták ki. A KSH szerint az elmúlt évek tendenciája azt mutatja, hogy a lakások építése, az új otthonba való költözés fokozatosan városi szokássá válik.

Mi kell ahhoz, hogy gazdag légy?

A közép-európai gondolkodás sok szempontból sajátos, s minden bizonnyal tükrözi ezt a Társadalomkutató Intézet (Tárki) vizsgálata is, amelyben a szakemberek arra keresték a választ: Magyarországon milyen tényezők befolyásolják azt, hogy valaki gazdag, avagy szegény

lesz-e. Az eredmények szerint ahhoz, hogy a kétezres évek elején hazánkban meggazdagodjon valaki, leginkább jó személyi és politikai kapcsolatokra, valamint eleve módos családi háttérre van szükség. E tényezőkhöz képest kevésbé számít a kemény munka, s noha a ta-

nulás fontosságát sokan hangsúlyozzák, kevesen hisznek abban, hogy a magas iskolai végzettség önmagában garancia a jólétre. Ugyanakkor érdekes, hogy honfitársaink döntő többsége az elszegényedés legfőbb okaként a lustaságot és a tanulatlanságot említi. A diagramon is látható: a lakosság 57-58 százaléka gondolja úgy, hogy a meggazdagodáshoz „nagyon számít” a befolyásos személyek ismerete, s a már említett, jómódú család. A válaszadók valamivel kisebb, 35-40 százalékos aránya az egyéni törekvést, az ambíciót, a szerencsét és a veleszületett adottságokat tartja fontosnak a gazdagság eléréséhez.

Ezzel szemben a megkérdezettek mindössze 20-28 százaléka véli úgy, hogy a nagyanyáink által belénk sulykolt erények – a kockázat-

vállalás képessége, a jó szakma, a magas iskolai végzettség és a kitaró munka – gazdaggá tehetik az embert.

A kutatás során nem csak a meggazdagodásról, hanem a szegénységhez vezető útról is kérdezősködtek. Az eredmény szerint az emberek az elszegényedés okát leginkább abban látják, ha valaki lusta, nem szeret és nem is tud minőségi munkát végezni, valamint tanulatlan. Sokak szerint hátráltatja a boldogulást az, ha az egyén szegény családból származik, elmaradt vidéken él. Minden harmadik válaszadó említette azt is, hogy a sok gyermek növeli az elszegényedés esélyét, s ugyancsak a megkérdezettek egyharmada szerint a szegénységért a származás miatti diszkrimináció is felelős.

O. K. K.

Devizaárfolyamok 6043

A Magyar Nemzeti Bank devizaárfolyamai (egy egységre, forintban)

Angol font	395,37
Ausztrál dollár	145,23
Cseh korona	7,78
Dán korona	33,07
Euró	245,78
Japán yen (100)	216,57
Kanadai dollár	174,76
Lengyel zloty	67,27
Norvég korona	31,63
Svájci frank	167,65
Svéd korona	26,89
Szlovák korona	5,85
USA-dollár	278,92

Zehn Franken
Diesch Francs